

සීමාසහිත ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගම - 2017.

සීමාසහිත ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගමේ සහ එහි පරිපාලිත සමාගමේ 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මා විසින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි අදහස් කරන සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමාගමේ ක්‍රියාකාරිත්වය සම්බන්ධයෙන් වූ මාගේ නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ .

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීම ද විගණනයට ඇතුළත් වේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

(අ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති.

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

(i) 10 ඡේදය- ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ඇස්තමේන්තු සහ වැරදි

සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ව්‍යාපෘති 12 කට අදාළව ඉදිරියට ගෙන යන ලද රු.8,423,968 ක කෙරිගෙන යන වැඩ වටිනාකම් වර්ෂයට අදාළ කොන්ත්‍රාත් පිරිවැයට ගැලපීම් තුළින් වර්ෂයේ කොන්ත්‍රාත් පිරිවැය එම ප්‍රමාණය අධිගණනය වී තිබුණි.

(ii) 17 පරිච්ඡේදය- දේපළ පිරියත හා උපකරණ

සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම භාවිතයට ගෙන තිබූ රු.4,216,275 ක් වටිනා ගොඩනැගිලි, 17.4 ඡේදය පරිදි ගොඩනැගිලි යටතේ ගිණුම් ගත නොකර කෙරිගෙන යන වැඩ ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබීම හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි වල වටිනාකම උභ්‍ය ගණනය වී තිබූ අතර ඒ සඳහා ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය වී නොතිබුණි.

(iii) 23 ඡේදය- ආදායම

23.17 ඡේදය ප්‍රකාරව කොන්ත්‍රාත් ආදායම හා වියදම වාර්තාකරණ කාල පරිච්ඡේදයට අදාළව කොන්ත්‍රාත් කටයුතුවල නිමැවුම් අදියර අනුව හඳුනාගත යුතු වුවත් සමාගමේ කොන්ත්‍රාත් ආදායම් හඳුනා ගැනීමේ ප්‍රතිපත්තියට අනුකූල නොවුණි.

(iv) 27 ඡේදය - වත්කම් භානිකරණය

2015 ජූලි 15 දින ආයතනය විසින් මූල්‍ය කල්බදු ක්‍රමය යටතේ මිලදී ගන්නා ලද රු 41,508,000 ක් වූ සිමෙන්ති ගල් සැකසීමේ යන්ත්‍රය හා රු.2,695,000 ක සිමෙන්ති ගල් සැකසීමේ තැටි, මිලදී ගත් දින සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් භාවිතයට ගෙන නොතිබුණු අතර යන්ත්‍රය වෙනුවෙන් වූ භානිකරණ අලාභය හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

(v) 28 ඡේදය - සේවක ප්‍රතිලාභ

කෙටිකාලීන සේවක ප්‍රතිලාභ, පශ්චාත් සේවා ප්‍රතිලාභ, අනෙකුත් දිගුකාලීන ප්‍රතිලාභ, සේවය අවසන් කිරීමේ ප්‍රතිලාභ, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

(vi) 33 ඡේදය - සම්බන්ධිත පාර්ශව පිළිබඳ හෙළිදරව් කිරීම.

මුදල් අයකිරීම් පිළිබඳ නොසලකා වාර්තාකරණ ඒකකය සහ සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් අතර හුවමාරු වන සම්පත්, සේවාවන් හෝ බැඳීම් හා සම්බන්ධ සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් අතර සිදුවන ගනුදෙනු පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීම් කර නොතිබුණි.

(ආ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අංක 2.2.2 අනුව ගිණුම් වර්ෂයක් අවසානයේදී නිශ්චිත හඳුනා ගන්නා ලද ණයගැතියන් සඳහා අඩමාන ණය වෙන්කිරීම් සිදුකරන බව දක්වා තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදනයක් සිදුකිරීමේදී එසේ හඳුනාගැනීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

(ඇ) ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) 2012 වර්ෂයට පෙර සිට පැවැති එකතුව රු.140,000 ක් වූ නැවත ගෙවිය යුතු අත්තිකාරම් ශේෂ 4 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ සුන්බුන් විකුණුම් ආදායම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ විකුණුම් ආදායම එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගනණය වී තිබුණි.
- (ii) මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල අනෙකුත් ගෙවීම් යටතේ එකතුව රු.204,223 ක ලැබිය යුතු ශේෂයන් අඩුකර දැක්වීම හේතුවෙන් අනෙකුත් ගෙවීම්, එම වටිනාකමින් උන ගණනය වී තිබිණි.
- (iii) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගමේ විලම්භිත බදු වගකීම රු.2,791,982 ක් විය යුතු වුවද සමාගම විසින් එම වටිනාකම රු.1,283,852 ක් ලෙස ඉදිරිපත් කර තිබීම හේතුවෙන් රු.1,508,140 කින් විලම්භිත බදු වගකීම උන ගණනය වී තිබුණි.
- (iv) සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සුළු කොටස් හිමියන්ගේ හිමිකමෙහි (Non – Controlling Interest) වටිනාකම රු. 4,050,700 ක් විය යුතු වුවද, එය මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි රු. 3,590,971 ක් ලෙස දක්වා තිබීම හේතුවෙන් එම වටිනාකම රු.459, 729 කින් උන ගණනය වී තිබුණි.

(ඈ) විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති පහත සඳහන් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.

විෂයය	වටිනාකම රු.	ඉදිරිපත් නොවූ සාක්ෂි
-----	-----	-----
(i) සුළු මුදල්	335,224	ශේෂ සනාථන

(ii)	ලැබිය යුතු වැට් බදු	7,871	ශේෂ සනාථන
(iii)	දීර්ඝ කාලීන ණය	1,200,000	විස්තරාත්මක උප ලේඛන, සහ ණය ගිවිසුම්
(iv)	වෙළඳ හා කොන්ත්‍රාත් ණයගැති	11,290,178	ශේෂ සනාථන
(v)	වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු මුදල්	5,269,178	ශේෂ සනාථන

(ඉ) පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

- (i) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණු රු. මිලියන 114.18 ක ශේෂයන් 07 ක් ඊට අදාළ උපලේඛන සමඟ සසඳා නොතිබුණු බැවින් රු. මිලියන 32.71 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගම එහි පරිපාලිත සමාගම වූ එල් ආර් ඩී සී සර්විසස් සේවා පෞද්ගලික සමාගමෙන් ආරක්ෂක සේවාවන් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු සේවා ගාස්තුව පරිපාලිත සමාගම සමඟ සැසඳීමේදී රු.1,136,940 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වූ අතර සමාගම සහ පරිපාලිත සමාගම අතර සිදු වූ අන්තර් ගනුදෙනු (Inter Company Transaction) වල බලපෑම ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.4 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට සීමාසහිත ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගමේ හා එහි පරිපාලිත සමාගමේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.1.1 වෙනත් නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳ වාර්තාව

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 163 (2) වගන්තිය ප්‍රකාරව මා විසින් පහත සඳහන් කරුණු දක්වමි.

- (අ) මතය සඳහා පදනම සහ විගණනයේ විෂය පථය හා සීමා කිරීම් ඉහත දක්වා ඇති පරිදි වේ.
- (ආ) - මෙම වාර්තාවේ

තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමේ දක්වා ඇති කරුණු හැර විගණනය සඳහා අවශ්‍ය සියළු තොරතුරු හා පැහැදිලි කිරීම් මා විසින් ලබා ගන්නා ලද බවත් මාගේ පරීක්ෂණවලින් පෙනීයන පරිදි සමාගම විසින් විධිමත් ගිණුම්කරණ වාර්තා ඇති බවත්,

- සමාගමේ සහ එහි පරිපාලිත සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 151 වගන්තියෙහි දැක්වෙන අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වන බවත් මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 ලැබියයුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම් .

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවති රු. මිලියන 37 ක ලැබිය යුතු සවලිකරණ අත්තිකාරම් (Mobilization Advance) ශේෂය තුළ වර්ෂ 2 ත් වර්ෂ 5 ත් අතර කාලයක සිට රු. මිලියන 14.93 ක හා වර්ෂ 5ට වැඩි කාලයක සිට රු. මිලියන 19.11 ක අත්තිකාරම් ශේෂයක් විය. මෙම අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සමාගම ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩනිරිමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව වෙත සපයා තිබුණු ශ්‍රමය වෙනුවෙන් අයවිය යුතු රු. මිලියන 1.92 ක් අය කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. මිලියන 18.613 ක් වූ මුළු වෙළඳ හා කොන්ත්‍රාත් ණයගැති වටිනාකමින් සියයට 1 ක් වූ රු.192,822 ක ණයගැතියන් වෙත පමණක් ණය අය කර ගැනීමේ සිහිකැඳවීම් ලිපි යවා තිබුණු අතර, ණය අයකර ගැනීමේ ප්‍රගතිය පහළ මට්ටමක පැවතිණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්වලට අදාළව ලැබිය යුතු රැඳවුම් මුදල රු.මිලියන 87.55 ක් වූ අතර ඉන් රු.මිලියන 64.21 ක් වර්ෂ 2 ත් වර්ෂ 5ත් අතර පැවති අතර රු.මිලියන 7.84 ක් වර්ෂ 5 කට වඩා පැරණි ශේෂ විය.
- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්වලට අදාළව උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු රඳවාගත් මුදල රු. මිලියන 53.01 ක් විය. රු.මිලියන 39.89 ක් වර්ෂ 1 ත් වර්ෂ 5ත් අතර හා රු.මිලියන 5.81 ක් වර්ෂ 5 කට වැඩි පැරණි ඒවා විය.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්වලට අදාළ ගෙවිය යුතු සවලිකරණ අත්තිකාරම් රු. මිලියන 69.37 ක් වූ අතර ඉන් රු. මිලියන 30.17 ක් වර්ෂ 1 ත් වර්ෂ 5ත් අතර හා රු. මිලියන 22.84 ක් වර්ෂ 5 කට වඩා පැරණි ඒවා විය.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගමේ ණයගැති හා ණයහිමි ශේෂයන් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 18.76 ක් හා රු.මිලියන 22.01 ක් වූ අතර එම ශේෂයන්ගෙන් වර්ෂයකට වඩා වැඩි ණයගැති ශේෂය රු. මිලියන 11.14 ක් වූ අතර වර්ෂයකට වඩා වැඩි ණයහිමි ශේෂය රු. මිලියන 12.58 ක් විය.
- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට නොපියවූ ඉන්ධන තැන්පතු වටිනාකම ලෙස රු.174,450 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුනද ඉන්ධන සැපයුම් ආයතන විසින් මෙම ශේෂය පියවා ඇති බවට දන්වා තිබුණි.

2.3 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකාරණා තීරණවලට අනුකූල නොවීම.

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව -----	අනුකූල නොවීම -----
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 371 හා 2015 ජූලි 14 දිනැති අංක 03/2015 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛය	අත්තිකාරම් මුදල් අත්තිකාරම් ලබාගත් කාර්යය අවසන් වූ වහාම පියවිය යුතු වුවත්, මාසයකට වැඩි කාලයක් ගත වුවද නොපියවූ අත්තිකාරම් ශේෂය රු. 258,559 ක් විය.
(ඇ) සමාගමේ මූල්‍ය කාර්ය පටිපාටි සංග්‍රහය	
(i) 3.1.1 වගන්තිය	ලබා දිය හැකි මුදල් අග්‍රිමය උපරිමය රු. 50,000 ක් වුවද ඊට පටහැනිව අවස්ථා 03 කදී එකතුව රු. 325,000 ක් වූ අග්‍රිම ලබා දීමට කටයුතු කර තිබුණි.
(ii) 3.2.1. (ඇ) 3 වගන්තිය	සමාගමේ පෙර ගෙවුම් (On Account Payment) සම්බන්ධයෙන් සැපයුම් අංශය වගකිව යුතු වන අතර, දින 30 ක් තුළ ලබාගත් පෙර ගෙවීම් නිරවුල් කළ යුතු වේ. ලැබිය යුතු ශේෂයක් වේ නම් එම වටිනාකම මුදලින් හෝ වෙක්පතකින් ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට දින 30 ඉක්මවූ පෙර ගෙවීම් ශේෂය රු. 1,095,541 ක් වූ අතර, එය නිරවුල් කර ගැනීමට කළමනාකාරිත්වය ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමූහයේ හා සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵල පිළිවෙලින් රු.මිලියන 21.78 ක හා රු. මිලියන 10.21 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය පිළිවෙලින් රු. මිලියන 27 ක් හා රු. මිලියන 3.6 ක් වූයෙන් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 5.22 ක හා රු. මිලියන 6.61 ක පිරිහීමක් හා වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය.

3.2. විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.2.1 ගිණුම්කරණ අනුපාත

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව සමාගමේ වැදගත් අනුපාතයන් විග්‍රහ කර පහත දැක්වේ.

	2017	2016
	-----	-----
ණය ස්කන්ධ අනුපාතය	2.35	0.23
දළ ලාභ අනුපාතය	14.53	9.49
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය	4.02	0.87
ජංගම අනුපාතය	1.64	1.37
ක්ෂණික අනුපාතය	1.23	1.04
ණය ගැති පිරිවැටුම් අනුපාතය	13.55	16.2
ණය එකතු කර ගැනීමේ කාලය	26	23

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාගමේ කොන්ත්‍රාත් ආදායම් හා අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම් රු. මිලියන 167.6 කින් අඩු වුවද, එයට සාපේක්ෂව විකුණුම් පිරිවැය රු. මිලියන 164.5 කින් අඩු වීම නිසා 2016 වර්ෂයේ සියයට 9.49 ක් වූ දළ ලාභය අනුපාතය සියයට 18.8ක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වර්ධනය වී තිබුණි. නමුත් විකුණුම් හා බෙදාහැරීම් වියදම සහ මූල්‍ය වියදම් පිළිවෙලින් සියයට 183 කින් සහ සියයට 63 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්ය සාධනය

4.1.1 සැලසුම් කිරීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පී,ඊ,ඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.1 ප්‍රකාරව සමාගම විසින් සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක්ද පිළියෙල කර නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් සමාගමේ කාර්ය සාධන ඇගයීමට විගණනයේදී නොහැකි විය.

4.1.2 කර්මාන්තශාලා වල දායකත්වය

ඉදිරිපත් කළ තොරතුරුවලට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හා ඉකුත් වර්ෂයේදී කර්මාන්තශාලාවලින් වැඩපළ වලින් (ප්‍රධාන කාර්යාලයේ පොදුකාර්ය පිරිවැය හැර) ලබාදී තිබුණු දායකත්වය පහත සඳහන් පරිදි විය.

කර්මාන්තශාලාවේ නම	දායකත්වය රු. මිලියන	
	2017	2016
නාවල කර්මාන්ත ශාලාව (සිමෙන්ති ගල්)	(12.988)	(12.430)
නාවල කර්මාන්ත ශාලාව (පෙර සවි)	13.24	13.326
නාවල වැඩ පොළ	(1.827)	(5.453)
කොටගල කර්මාන්ත ශාලාව	(0.991)	(0.939)
අම්පාර කර්මාන්ත ශාලාව	(0.463)	(0.412)
හම්බන්තොට කර්මාන්ත ශාලාව	(0.352)	(1.532)
හිගුරක්ගොඩ කර්මාන්ත ශාලාව	1.264	(0.112)
ත්‍රිකුණාමල කර්මාන්ත ශාලාව	(0.998)	0.145

කර්මාන්තශාලා 7 ක හා වැඩ පලෙහි දායකත්වය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට නාවල පෙරසවි කර්මාන්තශාලාව හා හිගුරක්ගොඩ කර්මාන්තශාලාව හැර අනෙකුත් කර්මාන්ත ශාලා 05 හි සහ වැඩ පලෙහි මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලවල දායකත්වය රු. මිලියන 17.62 ක සෘණ අගයක් ගෙන තිබුණි.
- (ආ) නාවල සිමෙන්ති ගල් කර්මාන්ත ශාලාවේ දිනකට සිමෙන්ති ගල් 1200 ක් සැකසීමේ ධාරිතාවක් පැවතුනද දිනකට සිමෙන්ති ගල් 800 ක් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා සේවක වෘත්තීය සමිති සහ සමාගම අතර එකඟතාවයක් ඇතිකර ගෙන තිබුණි. එම හේතුවෙන් නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ ගොස් තිබුණු අතර මෙම තත්ත්වය කර්මාන්ත ශාලාවේ අලාභදායී තත්ත්වයට සෘජුව බලපා තිබුණි. එනම් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නාවල සිමෙන්ති ගල් නිෂ්පාදනය සඳහා රු. මිලියන 8.50 ක් සෘජු ග්‍රමය සඳහා වැයකර තිබූ අතර එය වාර්ෂික සිමෙන්ති ගල් ආදායමින් සියයට 49 ක් විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ හම්බන්තොට කර්මාන්ත ශාලාවේ කිසිදු නිෂ්පාදනයක් සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් ලැබූ සමුච්චිත අලාභය රු.352,262 ක් විය.

- (ඇ) කොටගල කර්මාන්ත ශාලාවේ සිමෙන්ති ගල් නිෂ්පාදනය සඳහා වැඩි ධාරිතාවයක් පැවතියද ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉල්ලුමක් නොමැති වීම හේතුවෙන් නිෂ්පාදන හා පොදු කාර්යය පිරිවැය ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණි. නමුත් ප්‍රමාණවත් ඉල්ලුමක් ඇති කර ගැනීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ත්‍රිකුණාමලය කර්මාන්ත ශාලාවේ ලාභය සියයට 584 කින් පිරිහී තිබුණු අතර විකුණුම් ආදායම සියයට 39 කින් අඩු වීම මේ සඳහා හේතු වී තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) කොටගල කර්මාන්ත ශාලාව පිහිටි අක්කර 1යි පර්චස් 31 ක් වූ ඉඩම 2002 වර්ෂයේදී රු. මිලියන 10 කට ඇස්තමේන්තුකර සමාගම වෙත පවරාගැනීම සඳහා රු. මිලියන 2.6 ක් ගෙවා තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එම ඉඩම සමාගම වෙත පවරා ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) 2013 හා 2014 වර්ෂවලදී නිෂ්පාදනය කරන ලද නිෂ්පාදිත 04 කට අදාල රු.32,161ක් වටිනා තොග භාවිතයට ගෙන නොතිබුන අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ඒවා භාවිතයට ගැනීමට හෝ බැහැර කිරීමට ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුව නොතිබුණි. එමෙන්ම 2013 වර්ෂයේදී මිලට ගෙන තිබූ රු.623,150 ක ගේබියන් දැල් භාවිතයට නොගෙන තිබුණි.
- (ඇ) 2014 වර්ෂයේ සිට සමාගමේ නාවල කර්මාන්ත ශාලා භූමියේ රු. 4,200,000 ක් වටිනා හියුම් පයිප්ප 150 ක් කිසිදු ලිඛිත ලියවිල්ලක් නොමැතිව ගබඩා කර තිබුණු අතර ඒවා එලෙස ගබඩා කර ඇත්තේ කුමකටද යන්න හා එම අයිතම වල අයිතිය කා සතුද යන්න විගණනයට පැහැදිලි නොකෙරුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම සිය මව් සංස්ථාවේ කාර්යය මණ්ඩලය වෙනුවෙන් නිලධාරීන් 111 ක් බඳවා ගෙන, සියයට 5 ක සේවා ආදායමක් මත මව් සංස්ථාව වෙත අනුයුක්ත කර තිබුනද මෙලෙස ශ්‍රම සැපයීමේ ව්‍යාපාර කටයුතු කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙන් අනුමැතියක් ලබාගෙන නොතිබුණි. තවද එය සමාගමේ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවේ මූලික අරමුණු සමගද එකඟ නොවුණු අතර මේ සම්බන්ධයෙන් දෙපාර්ශවය අතර වූ ලිඛිත ගිවිසුමක්ද විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.
- (ඉ) 2014 ඔක්තෝබර් 10 දිනැති අංක 2014/89/554 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකාව අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගමේ කොටස් හිමියන්ට ගෙවිය යුතු ලාභාංශ වටිනාකම වූ රු.4,555,193 ක් ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඊ) සමාගම විසින් 2012 වර්ෂයට පෙර සිට භාවිතයට ගනු ලබන නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය සතු ප්‍රත්‍යාගණිත වටිනාකම රු.1,250,000 ක් වූ ලොරි රථය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (උ) සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම් 11 ක් පවත්වා තිබූ අතර අධ්‍යක්ෂවරුන් දෙදෙනෙක් හැර සභාපතිවරයා හා අනෙක් අධ්‍යක්ෂවරුන් රැස්වීම් 03 ක් 09 ක් අතර අඩු ප්‍රමාණයකට සහභාගී වී තිබුණි.

4.3 වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත ලබා දුන් සමාගමේ සම්පත්.

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩනිරිමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගමේ සේවකයින් 3 දෙනෙක් සේවයේ යොදවාගෙන තිබුණ අතර ඔවුන්ගේ වැටුප් හා දීමනා වෙනුවෙන් සමාගම රු.2,028,828 ක් ගෙවා තිබුණද මෙම මුදල් සංස්ථාවෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.4 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 107 ක් වූ අතර එදිනට තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 79 ක් වීමෙන් පුරප්පාඩු ගණන 28 ක් විය. මෙම පුරප්පාඩු 28 න් මධ්‍යම කළමනාකරු තනතුරේ පුරප්පාඩු 04 ක් වර්ෂ 4 ක සිට පුරප්පාඩුව පැවති අතර කළමනාකරණ සහකාර තනතුරු 11 ක්ද ස්ථීර කම්කරු තනතුරු 13 ක්ද පුරප්පාඩු වී තිබුණි.

(ආ) සමාගම විසින් බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියක් පිළියෙල කර තිබුණද සමාගමේ සාමාන්‍යාධිකාරී තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමේ පරිපාටිය ඒ තුළ සඳහන්ව නොතිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය.

5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරියකු පත් කර නොතිබුණු අතර, අභ්‍යන්තර විගණනයක්ද සිදු කර නොතිබුණි.

5.2 අයවැය පාලනය.

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පී.ඊ.ඩී/12 රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව වාර්ෂික අයවැය ලේඛනයක් පිළියෙල කර නොතිබුණි .

5.3 ප්‍රසම්පාදනය හා කොන්ත්‍රාත් ක්‍රියාවලිය.

5.3.1 ප්‍රසම්පාදනයන්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ශේෂය රු.6,773,808 ක් වූ සවලිකරණ අත්තිකාරම් 18 ක් වූ අතර ඉන් අත්තිකාරම් 11 ක් සඳහා අත්තිකාරම් සුරක්ෂණ ලබාගැනීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම විසින් රු. 9,031,845 ක ප්‍රාග්ධන වියදම් දරා තිබුණද එම මිලදී ගැනීම් සඳහා රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2 වගන්තිය පරිදි ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

5.3.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට කෙරිගෙන යන වැඩ වටිනාකම රු.36,490,267 ක් ලෙස දක්වා තිබුණු ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් 19 ක කිසිදු වැඩක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සිදුකර නොතිබුණි. උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන් කොන්ත්‍රාත් කටයුතු වලින් ඉවත්වීම මෙයට හේතුවී තිබුණි.
- (ආ) සෘජු ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් සඳහා සමාගම විසින් දරන ලද වියදම රු. 50,291,865ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී කිසිම ආදායමක් සේවා දායක ආයතනවලින් ලබා ගැනීමට සමාගම අපොහොසත්ව තිබුණි. සමාගම විසින් ඉදිකළ කොන්ත්‍රාත්වල අඩුපාඩු පැවතීම මෙයට හේතු වී තිබුණි. එමෙන්ම උප කොන්ත්‍රාත් ඉදිකිරීම් සඳහා උප කොන්ත්‍රාත් කරුවන්ට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.12,040,034 ක් ගෙවා තිබුණද එම ඉදිකිරීම් සඳහා කිසිදු මුදලක් සේවා යෝජිතයින්ගෙන් අයකර නොතිබුණි. මෙම තත්ත්වය සමාගමේ ද්‍රවශීලීත්වය කෙරෙහි (Liquidity) අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණි.
- (ඇ) උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන බිල්පත් පරීක්ෂාකර බලා ගෙවීම් කරනු වෙනුවට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අවස්ථා 14 කදී එම බිල්පත් සඳහා රු.19,888,000 ක අත්තිකාරම් (On Account Payment) ගෙවා තිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම විසින් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් 16 ක් රජයේ විවිධ ආයතන වලින් ලබාගෙන ඒවා උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන් වෙත ලබාදී තිබුණි. මෙහිදී තරඟකාරී මිල ගණන් කැඳවා අවම මිල ඉදිරිපත් කරන උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන් තෝරාගෙන එම කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කර තිබුණි. ඉන් පසුව එකග වූ අවම මිල (Bid Price) නැවත සාකච්ඡා කර තවදුරටත් අඩුකර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. මෙලෙස මිල කැඳවා ඇගයීම් කළ පසු නැවත එම මිලගණන් අඩුකිරීම මෙන්ම එය විවිධ ප්‍රතිශතයන් පදනමින් සිදු කිරීම විගණනයේදී ප්‍රශ්ණකාරී විය.

කොන්ත්‍රාත්තුව	ඇස්තමේන්තු වටිනාකම රු.	ඇගයීමට	අඩුකල මුදල රු.	උප කොන්ත්‍රාත්කරු එකඟ වූ මිල රු.	මිල අඩුකල ප්‍රතිශතය සියයට
		ලක්කල අවම ලංසු වටිනාකම රු.			
පර්ගිසුසන් පාර ප්‍රජා ශාලාව	6,979,594	6,712,669	459,324	6,561,771	7
ආයුර්වේද රෝහල ප්‍රතිසංස්කරණය	9,983,783	6,345,020	634,502	5,710,518	10
එදිරිසිංහවත්ත ප්‍රජා ශාලාව	6,979,594	6,195,870	309,793	5,886,076	5
ප්‍රජා ශාලාව නයිටා කෑගල්ල දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය	16,784,040	15,082,021	1,508,202	13,573,819	10

- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සමාගමට ලබාදුන් රු.32,354,491 ක් වූ කාර්ය සාධන බැඳුම්කර 16 ක වලංගු කාලය ඉක්ම ගොස් තිබුණද එම බැඳුම්කරවල කාලය දීර්ඝ කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලැබුණු කොන්ත්‍රාත් සමාගම විසින් සෘජුව ඉටුකිරීමකින් තොරව බොහෝමයක් කොන්ත්‍රාත් පුරුද්දක් වශයෙන් බාහිර උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ලබාදී තිබුණි. මෙම තත්ත්වය මත සියයට 3ත් 5ත් අතර වූ අඩු ලාභ ආන්තිකයක් පමණක් සමාගමට උපයා ගැනීමට හැකි වී තිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර සමාගමේ සභාපති දැනුවත් කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන කේෂ්ත්‍ර සඳහා විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

පද්ධති හා පාලන කේෂ්ත්‍ර

නිරීක්ෂණ

(අ) ණයට විකුණුම් පාලනය

සමාගමේ සමානාගාධිකාරිවරයාගේ අනුමැතිය මත පමණක් ණයට විකුණුම් පිළිබඳ තීරණ ගැනීම, විකුණුම් ඉන්වොයිස් පරීක්ෂා කිරීම සහ අනුමත කිරීම සිදු කිරීම.

(ආ) පෙර ගෙවීම්
(On account payment)

(i) සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවන ලද පෙර ගෙවීම් ශේෂ පියවීමකින් තොරව නැවත පෙර ගෙවීම් කර තිබීම, වක්‍රලේඛ උපදෙස් පරිදි නියමිත කාල රාමුව තුළ පෙරගෙවීම් පියවීම් කර නොතිබුණි.

(ii) පෙරගෙවීම් සම්බන්ධව ආයතනය විධිමත් පරිදි කටයුතු කර නොමැති අතර , ඊට සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතීන්ද නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවීම.

(ඇ) ලිපිලේඛන නඩත්තුව

(i) කර්මාන්තශාලා වැඩ පත්‍රිකා හා ලේඛන නිසි පරිදි යාවත්කාලීන කර නොතිබීම.

(ii) සමාගමේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික කටයුත්ත ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත් වුවත් ඒ සඳහා විධිමත් කොන්ත්‍රාත් ලේඛනයක් නඩත්තු කර නොතිබීම.

(ඈ) මූල්‍ය පාලනය

සුළු මුදල් ශේෂයන් දිගුකාලයක සිට නිරවුල් නොකර පැවති අතර ඒවා හඳුනාගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබීම.

(ඉ) ගිණුම්කරණය

(i) සමාගම භාවිතා කරනු ලබන ගිණුම්කරණ මෘදුකාංගයෙහි ගිණුම් ආකෘතිය, සමාගම විසින් මාසිකව වාර්තා කරන කළමනාකරණ ගිණුම් ආකෘතියෙහි අවශ්‍යතාවයන්ට අනුරූප නොවීම.

(ii) සමාගමේ මූල්‍ය අංශය මගින් ගිණුම් කටයුතු සඳහා ගිණුම් අත්පොතක් සකස්කර තිබුණද සියළුම මූල්‍ය කටයුතු ආවරණය වන පරිදි පිළියෙල කර නොතිබුණි.